

В СПРАВИ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Категорично стверджуємо, що ані такої, ані подібної заяви після Хрущова не складав ані на засіданні конституційної комісії, ані десь, а в твердженнях комунікату в здобитої індивідукою. Становище після Хрущового в справі зміни виборчого закону документально засвідчене як його соціальних промов, газетних статій, так і в усьому постволодінні на терен війни. Українська громадність це па-

СОЛЯЛІ

НАЙЛІПШІ ЦИГАРЕТОВІ ПАПЕРЦІ І ТУТКИ.

На поміч жертвам повені!

ДО ГРОМАДЯНСТВА ВОЛИНИ,
ХОЛМЩИНИ, ПОЛІССЯ І ПІДЛЯ-
ША!

Нашніх братів з Галицької Укра-
їни навістило страшне нещастя. Не-
бувала розмірами повнь залила сот-
ні сіл і сотні тисяч гектарів землі.
Десятки тисяч українських селян
стали нуждарями без даху над го-
ловою, без куска хліба на прожи-
ток.

В обличчї катастрофи, що стріну-
ла наших братів галичан, Президія
Української Парламентарної Репре-
зентації звертається до громадян-
ства північно-західних українських
земель із закликом:

Організуйте поміч братам гали-
чанам!

Засвідчіть ділом єдність цілого
українського народу!

Основуйте ратункові комітети по
кличем „На поміч українським се-
лянам Галичини“!

Складайте жертви в грошах і збі-
жу!

Нема ні хвилі до страчання, бо
у знищені хати українських селян
Галичини вже заглянув голод і
нужда.

Звертаємося в першу чергу до
„Просвіти“, „Рідних Хат“ і коопе-
ратив: організуйте допомогу. Дай-
те почин до створення ратункових
комітетів. Зв'яжіться негайно з Кра-
євим Комітетом допомоги жертвам
повені у Львові, вул. Зіморевича ч.
20 та шліть туди гроші і збіжжя.

Два рази дає, хто зараз дає!
Президія Української Парламен-
тарної Репрезентації:

Сергій Хруцький, голова. Борис
Козубський, Сергій Назарук, члени.

ни), де, як оповідав мені очевидець, є ще
в парохіальній архіві українські метрики
в період 1900 літ... В Явирках є також бо-
гато історичного матеріалу. — Коби ми
аналізували свого історика!

Полки стараються зрозуміти річ, за-
терти в пам'яті населення його україн-
ське походження. Роблять це різними
способами. До них належить і фальшу-
вання народної пісні, та зогризування
українського імені. Прим. по „північ-
них“ селах учать співати так:

„Urodzila swinia niemco,
A kosa ruzina,
A polaka-nabazaka
Chudoba dawiescina“.

Одначе пісні тієї населення не співає
і її не перешає. Зате переходить і під-
держує все, що остало з минулого.

Між Шавинцями і Северинівкою стоїть
старий, зморщаний трипартитний хрест.
Запідкалений тим хрестом, питаю ви-
палоко переходячого польського верхо-
вниці, що це за хрест. „Це руський
хрест, пада. Стоїть на могилі, де є по-
ронені русини, що апади в боротьбі зі-
час війни“. — На запит, підкає який мі-
ня, відповів: „Це було дуже давно. Тут
усі були ще тоді русинами, аж прийшли
„лихи“ з хрестоносцями і русини поби-
ли. Тоді їх вигнали на гору Ярмута і там
дотепер живуть“. (Зараз на Ярмуті ле-
жить перше тут українське село Шави-
нці. — Прим. автора.) Хрест цей відно-
сить від найдавніших часів аж дотепер і
підтверджує.

В межах Шавинців, зараз на по-
дуді за границю на словацькій боці
є ще теж останки українців. На хал-
дема кому ними заопікуватися. Одного
між ними інтелігенти — це священик.
Про одного з них оповідав мені парох
Шавинців о. Зелений так: „Говорить
проповіді по словацьки, в хаті говорить
по мадярськи, ані підтримує по на-
шому“. По польським боці аж і то-
да ніхто не агадає чотирьох громад, на
стрічково.

що їм не розходилося про відбуття за-
сідання, лишень вони хотіли викликати
вражіння, що Президія нібито боїться
якось темних діл і тому ухиляється від
засідання. Щоби зміцнити це вражіння,
посли сель-робітці не чекали засідання
Кляубу, на якому заповіли відкрити об-
личчя Президії „перед працюючими ма-
сами“, а відразу вийшли свій комунікат.
Буйна фантазія та сліпа партійна нена-
вість при утраті сумління й честі по-
диктували послам сель-робітцям зміст їх
комунікату.

Український Кляуб уже пережив по-
дібний ворожий напад. Це було тоді, ко-
ли з Кляубу вийшло п'ять послів, які утво-
рили зголом разом з поляками комуні-
стичний посольський кляуб. Можна ду-
мати, що оскільки послам сель-робітцям
не вдалося опанувати Кляуб і з націо-
нального українського представництва
зробити його класово-інтернаціональним,
то — на превеликий жаль — українське
громадянство буде свідком нового роз-
колу в Кляубі, тим більше незрозумілого,
що сойм доживає останні свої дні.

Не в нашій силі спинити цей розкол,
бо він відбувається під диктатом сто-
ронніх чинників.

Президія Української Парламентарної
Репрезентації:

Сергій Хруцький, голова; Борис Козуб-
ський і Сергій Назарук, члени.

Лист з Шавинці.

Шавинця, кінець серпня 1927.

II.

Хто з наших людей хоче мати картину,
як виглядала в останній консеквенції
наша країна, якщо захоче піти на дорогу,
вказану нашими угодниками, нехай
поїде у Шавинцю. Там при добрій волі
знайде також лік на подугу рабства і пе-
рекопачення, що доли лише тому дасть
і долю і честь і власть, хто одбуде її в
боротьбі... Знайде там докази і нашої
козницької животності і пізнішого
упадку.

Шавинця по своєму походженні — у-
країнська осіда. Така сама українська,
як безпосередній її сусід по обох боках
сучасного польсько-словацького кордону.
Не заперечують цього і польські історич-
ки, дарма, що багалили по обставинах про-
мовчати. Від найдавніших часів при-
ближно аж до кінця XV. століття жив
наш нарід збитою масою, маючи на пі-
літ від себе поляків шойно за Новим
Свєтцем, на заході німців, а на півдні
словаків. Назви місцевостей, народні пе-
рекази і в історичній, дотепер існуючій па-
м'ятині вказують на це.

Населення Шавинці під теперішнім
часом — це верховинці, що говорять по-
польськи і всі вони римо-католики. Не-
давно, бо ще до 1891 року, була тут гр.-
кат. церква, а правдоподібно й парохія
і вірні. Тепер залишилася тільки площа,
де була церква, окружена камінням на-
дом; на площі хрест, здвижений якимсь
польським аматорським кружком, де
знали в якій піан — чи щоб пошанувати
святе місце, чи щоб його в той спосіб
внести в посідання. Побіч місця, де була
церква, є ще й дім, де було приходство;
в ньому тепер станція державної по-
ліції. Від сучасних жителів Шавинці
можна дізнатися, що громада „була ко-
лись в цілості руська“ і шойно згодом
перейшла на „польське“. До сусідів-укра-
їнців зі Шлахтової, Явирок, Чорної і Бі-
лої Воли шавинціанці ставляться далеко
прихильніше, як до своїх сусідів захід-
них, започиняючи „гуралів“. Загалом
населення Шавинці у своїй близькості
почуває себе „гуралами“ і як таке про-
тистає собі поділами, котрих називає
„лихими“. Що це є — в поляках були

колись бої і конфлікти, про це свідчать
гуральські перекази і пісні, от хочби
такі:

„Udehajte, lachy,
Bo górale jadą
Cisawym kanikiem
I kobiąką gniadą“.

Між шавинською молоддю і молоддю
північних (суто польських) громад від-
буваються при різних нагодах бійки,
чого нема між ними й молоддю україн-
ських (східних) громад.

Відрізняється ще шавинський „гу-
раль“ від польського сусіда також мо-
вою. Наголоє „пеніні“ (бо так дехто
називав цих верховинців від гір: Пеніни),
є інший, як його сусідів. „Пеніні“ го-
ворять наголосом майже літературним.
Це також свідчить про те, що населен-
ня говорить по польськи не так дуже від-
далено. Різняється воно ще від іншого
польського населення тим, що має ба-
гато і то гарних пісень. Пісні ці дуже
нагадують наші. Хто адалає прислу-
тається, як в горах пастухи грають на со-
пілках, або співають пісні — має вражін-
ня, що є не на польській, але на своїй
українській нап. території. Також за-
чатами, одягом і характером відрізня-
ється „пеніні“ від інших польських
верховинців. Старі костели „пеніні“
нагадують будовою наші церкви; в них
бачимо багато образів і малих образів,
які є і по приватних хатах (а котрих
нема ніде більше в Польщі). Називають
їх „руськими образами“. Словом: „пе-
ніні“ — це наше спольшоване племі,
котре по нинішній день не може вивол-
дитися остаточно з оков української ми-
нущини і розвивається в польським о-
круженні. Відчувають це й польські вче-
ні, що приїжджають у гори Пеніни і стрі-
чаються з тамтешнім населенням. І так
ще 1851 р. польський учень, проф. Лен-
ковський бачив у Кростевку над Дунай-
цем в костелі „монстранції, минал і ча-
шу з патеною“ — такі, яких уживається
по церквах. Деякі дослідники кажуть, що
українські останки між верховинцями в
Пенінах паломить поминати українською
колонізацією XIV—XV. в. (на польсь-
кій праві). В „Пшеводзіку по Пенінах“
(на стор. 112.) пише про це д-р Альфред
Гамершлаг і проф. Мих. Марчак так:
„Перейшла туди ще руська фільда, котра
уважувалася себе здвиженням церков у
декохтх оселях, як прим. у Шавинці
(перетрєвала до 1891 р.), Кростевку (по-
передники теперішнього мурованого ко-
стела), Гривалди, Сромових і в Ключів-
них (згоріла 1811 р.). На давніше укра-
їнське (руське) населення Шавинці впа-
зувало паван декохтх частини села,
прим. Пеніна, Полонини, Северинівка,
Жаківка й ін.. В мові тутешній остала
по ній (себто по українськом населенні
— прим. автора) низка висловів, у ній
широкі клямристі поєси, в опії декохті
гукулські мелодії...“

В народній словесності „пеніні“ по-
біч казак про Кину й інше є також гар-
ний історичний переказ про отамана
Хведора, що в половині XV. століття
(біля 1430 р.) на чолі української і русь-
кої ватаги боронив рідні гори перед
польським заливом. Був не мабуть
останній герой, що зі зброєю в руці бо-
ронив українські Пеніни від ворожого
наступу. Тепер уже „Пеніни“ — поль-
ські. Автохтонне населення улягло в не-
рівній боротьбі. Злилися тільки чотирі
села: Шлахтова, Явирок, Біла Вода і Чор-
на Вода. В двох перших є наші парохії.
(У Шлахтової був колись українським
парохом о. Мохначий, батько знамен-
ного польського вченого Маврикія Мо-
хначького. Здається, що там він і в-
родився, а по нід Львовом, як подають по-
го біографи. Під Новим Торгом в осілка
громада Мавьова (по польськи: Мавьо-

Всі українські діти до української шко-
ли! Хто минає свою рідну школу і поси-
лає дитину до чужої школи, — той во-
рає своєї дитини і української нації!

— Нові польські фортеці. В Яблоніві біля Копичинців збудовано великий партерний «Дом Польскі», в якому є театральна зала, каса Стефчика, читальня, молочнояр і ін. «Дом Польскі» здатний заходами місцевого ділacha Дездемонинського й управителя школи Хдямтача. — У Глівочинах Великих, пов. Бібрка, збудується 4. п. м. посвячення угольного

— **Назми життя.** Студент природничого відділу в Римі Лінкоста дістан у студентів з різних країн новий спосібом. Окре-

Дописи.

ТУРЧАНИННА. (У відповіль на листи К. Г-ча з Галицької) Реагувати на листи К. 194. Ліна? стверджує, що в Громаді походить фактично ніхто з IV, коли не го-
дують ні на парою ні на учених, зате
здебільшого обрано в члени ра-
ди. Бути обраними у І майд, в яким го-
дують кілька багатих осіб, не в такому
вже великому обсязному допри. Про ви-
бори надувається в листі я не писав, бо
робив головню нахвалювати і їх самих

чеські, а не політичні власті: на приклад, у випадку політичних властей мав би К. Г. ч. та повинен сам про них написати до преси. Неправильно є адитурка не була організована і фатально вишикала при виборі. Навіть — такої світової організації і побудови, як у часі останніх виборів, українське населення міста досі ніколи не бачило і не мало (12 різних вік і 2 дозрілий наряди), а вибрано без одного-єдиного польського голосу: 12 найсвідоміших осіб і не вдушено до громадянської ради ні одного хлібоїда, задоволення цілковито IV і III кола! Борняк списався, правди, але, але там були великі виборчі зловживання, про які писали газети, а проти яких наш виборчий комітет не встиг остаточно. Отже моя підтримка на виборення о. К. Г. ч. — Той самий.

Тамтешні, що воля збірники на нагробочні на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10. І. пов. на щадничу книжечку ч. 7910.

Посмертні згадки.

Марія Ратушнякіна, учителька в Іванкові, померла заасфотрена св. Тайнами дня 18. серпня ц. р. в домі своєї матері-вдови, в 23 році життя. Покійна була одною з небогатих осіб між нашим учительством, що анімот погодити обов'язки свого звання з позашкільною культурно-освітньою працею. Працювала не лише в Іванкові, в місцевому тов. "Прогрес", але також у місті Боршчеві. Там була майже необхідною хороваючою силою на всіх концертах. Пробив, на які спілила до Боршчева (12 км.) незваж на негодую по цілоденній праці в школі, підірвали її — що правда — залізне здоров'я. Працювала над сил. Не зважаючи на гіршу грудну недугу, що почала вже розвиватись у неї, зорганізувала ще в селі курс для неграмотних. З запалом і самопожертвою провадила його, доки не легла спокою недугу. Своєю веселістю уміла Покійна як людина здатна собі придатність усіх, а як учителька ширше призначення дітвори. Дрібними листами благали її школярки скоро вертати до них з Закопаного, куди була виїхала рятувати своє здоров'я. Вернула, та на те тільки, щоб по 9 тижнях важких теплин лети на віки в рідній землі. Похорони відбулися 20. серпня ц. р. при участі шести священників і при великому адміністратора. Багато віників встелило свіжу могилу, багато широкі теплі сліди зросло її. Хай легкого буде їй рідна земля, для якої не жаліла ні труду ні здоров'я. 450

Володимир Бонковський см. контролер магістрату в Коломиї, помер в 72 році життя дня 30. серпня ц. р. Похорони відбулися дня 1. і. м. при численній участі коломийського Громадянства. Покійний відзначався великою характерністю і добротою серця, що здалося йому призначення широким кол як нашого так і чужинного громадянства. В. П. П.

ОПОВІСТКИ.

До загального відомства студентів. Власні на громадському університеті тривають від 15. вересня до 15. жовтня ц. р., а додаткові до 20-го листопада ц. р. До впису потрібно: 1) Свідчення зрілості, 2) метрика, 3) свідоцтво про належність, 4) Посвідка матеріального забезпечення, 5) свідоцтво моральності оскільки була перерва во вступі, 6) дві світлини. Всі документи мають бути легалізовані в місцевій мові або в цій мові виставлені. Говарки, що рефлектують на виїзд до Галичини, повинні звернутися до виділу Тов. "Січ" в цілі узявши посвідку прийняття від університетських властей, потрібних до одержання візи в австрійській консулі. Minimum existens в місяць виносить 15—20 доларів.

ДРІБНІ ОГолошення.

9 зол. коштує будильник у Мандля, Копперника 14. 1773r) 17—7

МАТУРА Львів, Пекарська 59 а. зачинає однорічний курс до семінарії або 6 гімназійних клас. Додаткові класи на курс гімназійний, матуральний, чисті і чотирикласовий гімназійний. Зголошення від 10—1,5—7. 443 2—3

ПРОДАМ гарний дім 3 покої, кухні сад при трамваї, біля Листопада за 2500 дол. Ігнат, Львів, Куркова 24, між 3—5. 371 3—3

ПОВІДОМЛЯЮ, що я вже повернулася до Львова і приймаю вліски на лекції французької мови. Мохальського 26 пом. 12 від 5. год. поп. В. Завальська. 429 2—2

НАЙШВИДШІ методи вивчення новітніх мов, як також стенографії, писання на машинах. Ecole française, Баторія 34. 350 5—6

Уживайте Мила

КОМЕТА

ТРЕТІНІЯ

ВИСТАВА на СХІДНИХ ТОРГАХ в Павільоні штуки коя 400/А.Б. найкращі **капи і фіранки** ручної роботи також правдиві короники рижного роду за безцін **Фрайліха, Львів, Сикстуська ч. 21, Тел. 37—16. Філі: Швейцарія St. Gallen і Відень. 435 2—4**

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецизійні продає за готівку і на рати від десятиків літ з найліпшої сторони звісна фірма **Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 3 20—?**

АДВОКАТСКА канцелярія, пошукує інтелігентного хлопця, що змислив би писати на машині і до услуг. Філі: 445 1—2

ФОРТЕП'ЯН Швабгофера (довгий) за 1000 зол. продає "Моношко" Зіморівича 10. 447 1—2

БОНЦІПІЕНТ адв. д-р прав з 2½ літ. провінц. практ. глядає посади. Листи слати: **Dr. Rudolf Drobenko Duka. 451 1—4**

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

ВСІХ НАУК ЛІКАРСЬКИХ

Д-р Володимир Янович

вернув і ординує як перше

в **Станиславові,**

вул. Гославського ч. 19 (біля почти).

Спеціаліст недуг легіна, серця і жовудка

д-р Фелікс Ган

Львів, ГОРОДЕЦЬКА 40.

417 **переселення Рентген** 4—23

Лікарсько-дентистичне Заведення

д-ра Симона Раппапорта

Якова Насса

Львів, вул. Сикстуська 17/II

Пломбування й винищення зубів без болю. Штучні зуби в каучуку і золоті на американську систему. Пацієнти з провінції погоджуються в найкоротшому часі. П. Т. урядовцям і студентам значна знижка. 383 5—6

ГАЛИЦЬКИЙ МАГАЗИН НОВОСТЕЙ у Львові, вул. Галицька ч. 15

має на продаж слідуєчі товари:

2000 м. фланелі на шльфоки	по зол. 1'50
2000 м. шльфоту на мундурки	" " 3'00
3000 м. кухонних ручників	" " 0'75
2000 м. ручників на метри	" " 1'25
2000 м. англійського полотна	" " 1'30
1500 м. брукселин на фартушки шир. 1'40 м.	" " 5'50
1500 м. каро чисто вовняне	" " 4'00
3000 м. вельветів на шльфоки	" " 4'50
5000 м. феліри на сорочки	" " 1'80
1500 м. пеліта воляна на сукні	" " 2'25
3000 м. шовку на плащі	" " 6'00

Замовлення на провінцію виконуються відсортною поштою. 410 3—4

Кудуйте шкіри і футра

в промислово торг. спілці з обм. пор.

ХРОМ

у Львові вул. Руська 20.

360 4—6

Проч зі шмірглем!

Ножівничі вироби зі сталі

що не підлягає ржі і плямам!

Велика ошадність грошей і праці!

ВИРОБИ ЗВИЧАЙНІ І ЛЮКСУСОВІ. Для приватних господарств, реставрацій, санаторій, шпиталів і т. п.

Фабрика ножівничих виробів

ЙОСИФ ГАН Ска з обм. пор. в **Штаер (Steyer)**

Горішня Австрія — основ. в 1875 р.

Генер. Репрез. на Польщу:

у Львові, вул. Академична 26. Тел. 5—83 і 62 — Пошукується залізних заступників на Польщу. 448 1—1

Магазин і робітня

ФУТЕР

КАРЛО ЦВИНАР

КРИВА 10 448 РУСЬКА 18

виконує всілякі жіночі і мужські

футра по конкурентним цінам. 1-10

Ширіть наш часопис!

ПОПРИЄМЧИВО-

ГО, інтелігентного фахівця з брансі різними машин, приймає негайно по важке підприємство за провізією або сталою платією. Збут запевнений. Зголошення з відписами свідоцтва і успішних слати під **"Машини 1927"** до адмін. "Діла". 424 3—3

ПОТРІБНИЙ **збі-желый агент**, солідний, зі знанням кореспонденції в німецькій і українській мові. Винагорода після умови. Подання з відписами свідоцтва до адміністрації "Діла" під **"Сетра"**. 425 3—3

ВУГОЛЬ

гор шньо-шлеський, найліпший (Giesche)

БУКОВЕ ДЕРЕВО

сухе, на четверо рубане

продає з доставкою перед лім за готівку і на довгіні салати

"ТИТАН"

Телефон 6—36.

Бюро: Львів, вул. Валова ч. 23.

Склади: Дворець Львів-Личаків.

Переводить загонні послілки на провінцію порост з копалин.

Значна часть доходу призначена на **"Рідну Школу"**.

Найбільша в краю фабрика дзвонів

Братів Фельчинських

в Калущі, вул. Сівецька ч. 14.

в Перемишлі, вул. Красівського ч. 63.

відливає на замовлення дзвони гармонійні і поодинокі, а постійно удержує на складі злив 200 штук готових дзвонів у вазі від 10 до 600 кг.

Ціни приступні — сплати ратані. 8—7

"ROBUR"

Союз Горішношлеських копалень в Катсвицях

поручає горішношлеський вуголь I. категорії з глибоких копалень на паливо і до промислових цілей, також кокс і брикети. Продукція: 1/4 часть загального вкопу на Горішному Шлеську. — Бюро продажі на Східну Галичину:

"СІЛЕЗІЯНА"

Вуглява Сілка з обм. порукон

Львів, вул. Лерлонів 1. Тел. ч. 6—98, 18—31, 20—50, 40—90.

Виставляємо на **"Східних Торгах"** в Центральнім Павільоні.